

Historia

Przedmiotowy system oceniania. Klasa 1. Zakres podstawowy

Tematy 1.-40.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
1. Historia jako nauka	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> formułuje definicję historii wymienia rodzaje źródeł historycznych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje źródeł historycznych i podaje przykłady źródeł każdego rodzaju przedstawia periodyzację dziejów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia problemy, jakie mogą się pojawić przy podziale dziejów wyjaśnia rolę archeologii. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie historiografii wymienia nauki pomocnicze historii i przedstawia, czym się zajmują. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie korzyści i trudności wiążą się z poszukiwaniem informacji z historii w Internecie na dowolnym przykładzie pokazuje, czego możemy się dowiedzieć ze źródła ikonograficznego
I. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu					
2. Rewolucja neolityczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny Żyznego Półksiężycza wyjaśnia, na czym polega przejście z koczowniczego na osiadły tryb 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, jak żyli ludzie w paleolicie, a jak w neolicie, używając nazw tych epok umiejscawia w czasie rewolucję neolityczną i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> posługuje się poprawnie terminem: rewolucja neolityczna wymienia przyczyny i skutki rewolucji neolitycznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dzieli przyczyny i skutki rewolucji neolitycznej na społeczne, gospodarcze i kulturalne wskazuje na mapie najstarsze miasta i zna czas 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przykładowe budowle megalityczne i hipotezy z nimi związane.

AUTORZY: Agnieszka Żuberek

	życia, i umiejscawia je w czasie.	dostrzega, że jest to proces długotrwały.		ich powstania <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje warunki naturalne miejsc, gdzie powstały najstarsze miasta (Jerycho i Çatalhöyük). 	
3. Cywilizacje starożytnej Mezopotamii	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Mezopotamii i przykładowe miasta sumeryjskie (Ur, Uruk) • rozumie i poprawnie posługuje się terminami: system irygacyjny, pismo klinowe, kodeks Hammurabiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia różne cywilizacje, które istniały w rejonie Mezopotamii (sumeryjską, asyryjską, babilońską) w kolejności chronologicznej • charakteryzuje religię mieszkańców Mezopotamii. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia osiągnięcia cywilizacji sumeryjskiej • charakteryzuje ustrój cywilizacji starożytnej Mezopotamii • formułuje zasadę prawną zawartą w kodeksie Hammurabiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umiejscawia w czasie i przestrzeni imperium Sargona Wielkiego • formułuje i nazywa zasadę prawną zawartą w kodeksie Hammurabiego • wyjaśnia, na czym polegał system pałacowy • porównuje osiągnięcia cywilizacji starożytnej Mezopotamii • poprawnie posługuje się terminami wymienionymi w celach. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, do czego może być źródłem dziewiętnastowieczna wizja miasta Nimrud zamieszczona w podręczniku • wymienia bogów sumeryjskich i babilońskich • wymienia inne niż w podręczniku osiągnięcia kultury sumeryjskiej i babilońskiej.
4. Starożytny	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

AUTORZY: Agnieszka Żuberek

<p>Egipt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny starożytnego Egiptu z podziałem na Egipt Górny i Egipt Dolny • wie, kim był faraon • wymienia przykładowych bogów egipskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia strukturę społeczną w starożytnym Egipcie • wymienia uprawnienia faraona • wymienia przykładowe osiągnięcia kultury egipskiej, w tym pismo • charakteryzuje gospodarkę egipską. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pozycję poszczególnych grup społecznych w państwie faraonów • przedstawia osiągnięcia kultury egipskiej • charakteryzuje religię egipską • przedstawia cechy sztuki egipskiej • zna atrybuty przykładowych bogów egipskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia związki między religią, sztuką a władzą w starożytnym Egipcie (np. mumifikacja, piramidy, faraon jako syn boga) • wyjaśnia, dlaczego w Egipcie kapłani mieli wysoką pozycję • zna symbole władzy faraona i rozpoznaje wizerunki niektórych bogów egipskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie monarchii despotycznej • porównuje monarchów despotycznych Mezopotamii z faraonem.
<p>5. Dzieje i religia starożytnego Izraela</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Palestyny • wymienia zasady judaizmu • posługuje się terminami: judaizm, Tora, Arka Przymierza. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia dzieje Izraela związane z Mojżeszem, Dawidem i Salomonem • posługuje się terminami: mesjasz, prorok, monoteizm, Talmud. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia dzieje Izraela związane z postacią Abrahama i niewolą babilońską • posługuje się terminami: rabin, menora, synagoga, świątynia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia symbole ważne dla judaizmu i wyjaśnia ich rolę • wyjaśnia różnicę między świątynią a synagogą • posługuje się poprawnie wszystkimi terminami wymienionymi w celach. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego przez stulecia Żydzi żyli w diasporze.

<p>6. Starożytne Indie i Chiny</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny cywilizacji starożytnych Indii i Chin • przedstawia podstawowe zasady hinduizmu, buddyzmu i konfucjanizmu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podział społeczeństwa starożytnych Indii, posługując się terminem kasta • wymienia przykładowe osiągnięcia cywilizacji chińskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje cywilizację Indusu • porównuje hinduizm z buddyzmem • wymienia osiągnięcia cywilizacji chińskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację polityczną w Chinach • wyjaśnia związki konfucjanizmu z funkcjonowaniem państwa • wymienia dorobek piśmienniczy starożytnych Indii. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co z kultury i religii starożytnych Indii i Chin przetrwało do dnia dzisiejszego.
<p>II. Świat starożytnych Greków</p>					
<p>7. Hellada i jej mieszkańcy</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Półwyspu Bałkańskiego i opisuje jego warunki naturalne • wymienia niektóre cechy polis. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy polis i wyjaśnia związek między jej powstaniem a warunkami naturalnymi panującymi na Półwyspie Bałkańskim • wymienia występujące w <i>poleis</i> ustroje • wymienia niektóre przyczyny wielkiej kolonizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny wielkiej kolonizacji greckiej • pokazuje na mapie obszar skolonizowany przez Greków • wymienia etapy zakładania kolonii. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pozycję arystokracji w polis • charakteryzuje ustroje <i>poleis</i> greckich • przedstawia kontakty Greków z Fenicjanami. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia skutki wielkiej kolonizacji greckiej • dzieli te skutki na skutki dla poszczególnych <i>poleis</i>, dla całego świata greckiego, dla innych ludów, z którymi zetknęli się Grecy • charakteryzuje kulturę minojską i mykeńską.

		greckiej i umiejscawia je w czasie.			
8. Sparta – państwo żołnierzy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Sparty (polis i ziemie przez nią podbite) • wymienia organy władzy w Sparcie • wymienia grupy społeczne w Sparcie i wskazuje, które z nich miały prawa polityczne • rozumie termin: spartańskie warunki. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe uprawnienia organów władzy w Sparcie • charakteryzuje wychowanie spartańskie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związki między wychowaniem spartańskim a funkcjonowaniem polis • charakteryzuje grupy społeczne występujące w Sparcie. 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak wychowanie spartańskie wpływało na kulturę • przedstawia rolę Likurga w historii Sparty • uzasadnia, że w Sparcie panował ustroj oligarchiczny. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sposób podejmowania decyzji na zgromadzeniu obywateli • charakteryzuje pozycję obywateli w systemie ustrojowym Sparty • charakteryzuje rolę geruzji w systemie ustrojowym Sparty.
9. Ateny	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Aten (polis i Attykę) • wymienia organy władzy w Atenach w V w. p.n.e. • wymienia grupy społeczne w Atenach i wskazuje, kto 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje demokrację ateńską w czasach Peryklesa • wyjaśnia, w jaki sposób Perykles zachęcał obywateli Aten do udziału w życiu publicznym • wymienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reformy Drakona i Klejstenesa • charakteryzuje społeczeństwo ateńskie • ocenia zalety demokracji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reformy Solona • wskazuje związki między rozwojem demokracji i kultury w Atenach • ocenia wady i zalety demokracji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pozycję obywateli w systemie ustrojowym Aten • porównuje pozycję obywateli w Atenach i Sparcie.

	<p>miął prawa polityczne w V w. p.n.e.</p>	<p>najbardziej znane zabytki ateńskie.</p>			
<p>10. Wojny w świecie greckim</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Maraton, Termopile i Salaminę • przedstawia przykładowe przyczyny i skutki wojen grecko-perskich • rozumie termin: falanga. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia ekspansję perską w Azji Mniejszej i jej konsekwencje • opisuje przebieg wojen grecko-perskich • rozumie termin: hoplita. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia charakter wojen w świecie greckim • przedstawia skutki wojen grecko-perskich. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny i skutki wojny peloponeskiej • wyjaśnia, co pozostało do dnia dzisiejszego z tradycji wojen grecko-perskich. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia polityczną i militarną rolę Aten i Sparty w świecie greckim w V–IV w. p.n.e.
<p>11. Podboje Aleksandra Wielkiego</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Macedonię i tereny opanowane przez Aleksandra Wielkiego • wymienia najważniejsze bitwy stoczone przez Aleksandra Wielkiego • rozumie pojęcie: kultura hellenistyczna 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania Filipa II wobec Greków • wymienia przykładowe działania Aleksandra Wielkiego wobec ludów podbitych • wyjaśnia pojęcie: monarchia hellenistyczna 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje reformy Filipa II w Macedonii • charakteryzuje politykę Aleksandra Wielkiego na podbitych terenach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia trwałość działań podejmowanych przez Aleksandra Wielkiego na Wschodzie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Issos jest uważana za jedną z decydujących bitew w historii • wyjaśnia, dlaczego Aleksander Macedoński jest uważany za jednego z największych wodzów w historii
<p>12. Religia i kultura Greków</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje style architektoniczne i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co przyczyniło się 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związki sportu i teatru z 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wpływy i

	<p>bogów greckich i ich atrybuty, rozpoznaje ich wizerunki</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze poglądy Sokratesa wymienia przykładowe osiągnięcia kultury greckiej (przede wszystkim z dziedziny literatury). 	<p>podaje przykłady zabytków architektury greckiej</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia formy kultu w starożytnej Grecji wymienia najważniejsze poglądy Platona i Arystotelesa i zna założone przez nich szkoły. 	<p>do rozwoju filozofii w starożytnej Grecji</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia osiągnięcia starożytnych Greków przedstawia rolę teatru i igrzysk w życiu Greków. 	<p>religią starożytnych Greków</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia założenia stoicyzmu, epikureizmu i cynizmu. 	<p>motywy kultury greckiej w późniejszych epokach</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wpływy kultury greckiej we współczesnym świecie.
III. Imperium rzymskie					
13. Rzym – od królestwa do republiki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie Półwysep Apeniński i Rzym wymienia najważniejsze urzędy republiki rzymskiej wymienia podstawowe grupy obywateli rzymskich. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje warunki naturalne Półwyspu Apenińskiego i Półwyspu Bałkańskiego wymienia organy władzy republiki rzymskiej i ich przykładowe kompetencje. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje początki Rzymu wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze społecznej Rzymian charakteryzuje ustroj republiki rzymskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związek symboliki związanej z Rzymem z legendą o założeniu miasta wskazuje elementy monarchiczne, oligarchiczne i demokratyczne w ustroju republiki rzymskiej wskazuje mocne i słabe strony tego ustroju. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje kulturę Etrusków przedstawia wpływ Etrusków na Rzymian.

<p>14. Ekspansja terytorialna Rzymu</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary opanowane przez Rzymian • przedstawia organizację terenów podbitych w Italii i poza nią. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje armię rzymską • wskazuje różnice w organizacji terenów podbitych w Italii i poza nią • charakteryzuje położenie niewolników w Rzymie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny ekspansji terytorialnej Rzymu, biorąc również pod uwagę rzymskie pojmanie wojny • przedstawia wojny puniczne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rzymskie podboje w okresie republiki, umieszczając je w czasie • wyjaśnia przyczyny i skutki wojen domowych w I w. n.e. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje ekspansję Rzymu z wielką kolonizacją grecką • charakteryzuje politykę wewnętrzną Juliusza Cezara.
<p>15. Cesarstwo rzymskie</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie rozrost imperium rzymskiego w okresie cesarstwa • wymienia najważniejsze cechy pryncypatu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje ustrój cesarstwa rzymskiego w okresie pryncypatu • wyjaśnia pojęcie romanizacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia dojście do władzy Oktawiana Augusta i jego politykę • przedstawia ekspansję terytorialną Rzymu w okresie cesarstwa i umiejscawia ją w czasie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia skuteczność polityki Oktawiana Augusta • omawia czynniki, które sprzyjały romanizacji • wyjaśnia termin: <i>pax romana</i>. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rządy dwóch cesarzy z I–III w. i wyjaśnia, dlaczego ich rządy były, jego zdaniem, ważne dla cesarstwa rzymskiego.
<p>16. Religia i kultura Rzymian</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowych bogów rzymskich i ich atrybuty • wymienia budowle 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje religię i literaturę rzymską • wskazuje na specyfikę prawa rzymskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wpływy greckie w kulturze rzymskiej • przedstawia cechy sztuki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia znaczenie prawa rzymskiego • wyjaśnia różnice między igrzyskami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wpływy kultury rzymskiej we współczesnym świecie.

	<p>charakterystyczne dla Rzymu</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowych autorów rzymskich. 	<p>(formułowanie norm ogólnych)</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia funkcje budowli rzymskich (łuk triumfalny, akwedukt, termy). 	<p>rzymskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia twórców kultury rzymskiej i ich dzieła. 	<p>greckimi a rzymskimi</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ kultury antycznej na późniejsze epoki. 	
<p>17. Chrześcijaństwo w świecie rzymskim</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie przykładowe pierwsze gminy chrześcijańskie wymienia zasady chrześcijaństwa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny rozprzestrzeniania się chrześcijaństwa w świecie rzymskim przedstawia strukturę gmin chrześcijańskich. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację w Palestynie w okresie działania Jezusa wyjaśnia przyczyny prześladowań chrześcijan przez władze rzymskie przedstawia proces kształtowania się kanonu Pisma Świętego i zasad wiary (sobór nicejski). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację w Palestynie w I w. n.e. opisuje symbolikę związaną z chrześcijaństwem przedstawia zmianę pozycji religii chrześcijańskiej w cesarstwie rzymskim w IV w. n.e. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sylwetkę cesarza Juliana Apostaty wyjaśnia różnicę między męczennikiem a wyznawcą.
<p>18. Upadek cesarstwa rzymskiego na Zachodzie</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie orientacyjny podział na część wschodnią i zachodnią cesarstwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny kryzysu cesarstwa w III w. charakteryzuje reformy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między częścią wschodnią a zachodnią cesarstwa rzymskiego przedstawia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wzrost znaczenia barbarzyńców w cesarstwie rzymskim przedstawia konsekwencje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunek różnych plemion germańskich do cesarstwa rzymskiego w III–V w.

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: tetrarchia i dominat. 	Dioklecjana.	przyczyny upadku cesarstwa zachodniorzymskiego.	najazdu Hunów pod wodzą Attyli	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania Odoakra.
IV. Europa wczesnego średniowiecza					
19. Bizancjum	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar cesarstwa bizantyjskiego • przedstawia rolę Konstantynopola • przedstawia podział w religii chrześcijańskiej. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe zabytki sztuki bizantyjskiej • pokazuje na mapie obszary zajęte przez cesarza Justyniana • wymienia cechy ustroju cesarstwa bizantyjskiego • posługuje się terminem: schizma wschodnia. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje ustrój i gospodarkę cesarstwa bizantyjskiego • charakteryzuje okres panowania cesarza Justyniana • przedstawia konsekwencje schizmy wschodniej • wymienia cechy kultury bizantyjskiej. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny schizmy wschodniej • ocenia zasługi cesarza Justyniana dla cesarstwa bizantyjskiego • wskazuje związki i wpływy cesarzy bizantyjskich w Kościele. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegał spór o obrazy (ikonoklazm) w Kościele Wschodnim.
20. Świat islamu	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary opanowane przez Arabów • wymienia filary islamu • wymienia dwa najstarsze odłamy islamu. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działalność Mahometa • wyjaśnia różnice między odłami islamu. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia organizację polityczną i religijną świata arabskiego po przyjęciu islamu • charakteryzuje kulturę arabską. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację na Półwyspie Arabskim przed działalnością Mahometa • ocenia wpływ kultury arabskiej na kulturę europejską. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Poitiers jest uważana za jedną z decydujących bitew w historii.

<p>21. Narodziny i rozwój państwa Franków</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar monarchii frankijskiej za panowania Karola Wielkiego • przedstawia dążenia Karola Wielkiego do odnowienia cesarstwa rzymskiego • pokazuje na mapie postanowienia traktatu w Verdun. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia na mapie etapy ekspansji państwa Franków • charakteryzuje okres rządów Pepina Małego (Krótkiego) • przedstawia organizację państwa Franków. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę Chlodwiga w kształtowaniu się państwa Franków • przedstawia cały proces kształtowania się państwa frankijskiego • podaje definicję monarchii patrymonialnej • wymienia cechy renesansu karolińskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje gospodarkę monarchii Karola Wielkiego • uzasadnia, że państwo frankijskie było monarchią patrymonialną • wyjaśnia, dlaczego mówimy o renesansie karolińskim. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Karol Wielki jest wymieniany jako jeden z prekursorów zjednoczonej Europy.
<p>22. Nowe państwa w Europie Zachodniej. Początki feudalizmu</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar monarchii ottońskiej • charakteryzuje rządy dynastii ottońskiej i jej dążenie do odnowienia cesarstwa rzymskiego • wyjaśnia pojęcia: senior i wasal. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia ideę cesarstwa uniwersalistycznego Ottona III • wyjaśnia, dlaczego doszło do odnowienia cesarstwa na terenie Rzeszy • przedstawia hołd lenny i jego znaczenie • wymienia obowiązki wasala i seniora. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację w Anglii i na Półwyspie Apenińskim po upadku cesarstwa zachodniorzymskiego • charakteryzuje drabinę feudalną (podział społeczeństwa). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację na Półwyspie Iberyjskim po upadku cesarstwa zachodniorzymskiego • wskazuje różnice między systemem lennym a drabiną feudalną • poprawnie używa pojęć: hołd lenny, inwestytura, immunitet. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia związki Ottona III z cesarzami bizantyjskimi i wyjaśnia, jaki to miało wpływ na koncepcje polityczne Ottona III.

23. Powstanie państw w Europie Północnej i Środkowo-Wschodniej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie pierwsze państwa słowiańskie i główne trasy wypraw wikingów • wie, kim byli św. św. Cyryl i Metody. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje działalność św. św. Cyryla i Metodego • wymienia przyczyny ekspansji wikingów. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia dlaczego św. św. Cyryl i Metody są nazywani Apostołami Słowian • przedstawia konsekwencje wypraw wikingów • przedstawia proces powstawania państwa węgierskiego. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia genezę pojawienia się Słowian w Europie • ocenia wkład św. św. Cyryla i Metodego w rozwój kulturalny Słowian • przedstawia proces powstawania państwa bułgarskiego. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje kulturę ludów skandynawskich.
24. Papiestwo i cesarstwo	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia spór Henryka IV z papieżem Grzegorzem VII • wymienia postanowienia konkordatu wormackiego. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reformy przeprowadzone w Kościele w X i XI w. • charakteryzuje skutki sporu o inwestyturę. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny kryzysu w Kościele w X–XI w. • posługuje się poprawnie terminami: symonia, nepotyzm, konkordat. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wiąże przyczyny sporu o inwestyturę z pozycją i uprawnieniami władcy • wyjaśnia, w jaki sposób Kościół chciał się uniezależnić od władzy świeckiej. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia poglądy Innocentego III na wzajemne relacje między władzą cesarską a papieską.
V. Europa rozkwitu i schyłku średniowiecza					
25. Wyprawy krzyżowe i ich następstwa	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar objęty 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Królestwo Jerozolimskie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie państwie utworzone przez 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary objęte 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stosunek przykładowych

	<p>wyprawami krzyżowymi</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny i skutki krucjat wymienia przykładowych przywódców krucjat. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i skutki krucjat, dzieląc je na polityczne, gospodarcze i religijne wymienia zakony rycerskie i uczestników krucjat. 	<p>krzyżowców na Bliskim Wschodzie</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związki między sytuacją w Europie a poparciem dla wypraw krzyżowych przedstawia rolę zakonów rycerskich. 	<p>rekonkwistą</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje specyfikę krucjaty ludowej i czwartej krucjaty przedstawia przenikanie się wpływów kulturowych między Wschodem a Zachodem w wyniku krucjat. 	<p>władców bliskowschodnich do krzyżowców i chrześcijan</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia stosunek ludności arabskiej do wypraw krzyżowych.
26. Przemiany gospodarcze na wsi	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany w sposobie uprawy roli, które zaszły w XII w. posługuje się terminami: dwupółwka i trójpółwka wymienia przykładowe skutki rozwoju rolnictwa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje zmiany, które zachodziły w technice rolnej w XII–XIII w. wymienia narzędzia, które przyczyniły się do rozwoju rolnictwa przedstawia sytuację chłopów (ich pozycję i obowiązki). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób zmiany w technice rolnej wpłynęły na jej wydajność przedstawia warunki życia chłopów wyjaśnia przyczyny kolonizacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje rolę samorządu wiejskiego wyjaśnia i ocenia konsekwencje rozwoju rolnictwa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym różniła się włość wczesnośredniowieczna od majątku z XII–XIII w. wyjaśnia, dlaczego włość wczesnośredniowieczna była samowystarczalna.
27. Miasta w średniowieczu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny powstawania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces powstawania i rozwoju miast 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje strukturę społeczną mieszkańców 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia rolę miast w rozwoju gospodarki średniowiecznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> na współczesnym planie miasta pokazuje jego elementy

	<p>miast</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia organizację przestrzeni miejskiej • definiuje termin: lokacja. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje organizację wewnętrzną miasta (władze, organizacje rzemieślnicze). 	<p>miasta</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice w organizacji handlu lokalnego i międzynarodowego • przedstawia rolę cechów i gildii. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym była Hanza • poprawnie posługuje się terminologią. 	<p>związane ze średniowieczem; uzasadnia swoje decyzje</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia konflikty społeczne w średniowiecznym mieście.
<p>28. Przemiany polityczne późnego średniowiecza</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar ekspansji Turków osmańskich • wymienia przyczyny i skutki wojny stuletniej • wyjaśnia termin: schizma zachodnia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i skutki schizmy zachodniej • przedstawia rolę Joanny d'Arc • charakteryzuje rozwój państwa krzyżackiego w Prusach. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przemiany w Czechach i na Węgrzech w XIV i XV w. • przedstawia rolę Jana Husa • przedstawia rozwój państwa moskiewskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany polityczne w Europie XIV i XV w. (Rzesza, Szwajcaria, Skandynawia, Hiszpania) • przedstawia zależności polityczne pomiędzy państwami europejskimi w XIV i XV w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jakich okolicznościach odwoływano się w XX w. do bitwy na Kosowym Polu.
<p>29. Społeczeństwo stanowe i kryzys późnego średniowiecza</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje stan • przedstawia strukturę społeczeństwa stanowego • wymienia cechy monarchii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces kształtowania się monarchii stanowej w Anglii • przedstawia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces kształtowania się monarchii stanowej we Francji i porównuje go z 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy wspólne zgromadzeń stanowych w Europie XIII–XIV w. • ocenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia biogramy Filipa IV Pięknego, Jana bez Ziemi i Henryka III ze szczególnym uwzględnieniem

	<ul style="list-style-type: none"> stanowej wymienia przykładowe przyczyny kryzysu gospodarczo-społecznego w XIV w. 	<ul style="list-style-type: none"> przyczyny i skutki epidemii dżumy w XIV w. przedstawia pozycję poszczególnych stanów w państwie. 	<ul style="list-style-type: none"> Anglią wyjaśnia konsekwencje kryzysu demograficznego z II poł. XIV w. przedstawia proces kształtowania się stanów wymienia przyczyny wystąpień chłopskich w XIV w. 	<ul style="list-style-type: none"> możliwości awansu społecznego w XIV–XV w. przedstawia związki między kryzysem demograficznym i gospodarczym a wystąpieniami chłopskimi w XIV w. 	<ul style="list-style-type: none"> ich roli w powstawaniu monarchii stanowych.
VI. Polska w X–XIII wieku					
30. Państwo Mieszka I i Bolesława Chrobrego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie granice państwa piastowskiego ok. roku 1000 wymienia przyczyny chrztu Mieszka I przedstawia okoliczności i postanowienia zjazdu gnieźnieńskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny przyłączone przez Mieszka I i siedziby biskupstw i arcybiskupstwa przedstawia wojny polsko-niemieckie za panowania Bolesława Chrobrego przedstawia skutki przyjęcia chrztu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny przyłączone przez Bolesława Chrobrego wyjaśnia rolę św. Wojciecha w budowaniu struktur kościoła w Polsce charakteryzuje organizację państwa wczesnopiastowskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co miało wpływ na kształt stosunków polsko-niemieckich za pierwszych Piastów przedstawia rolę <i>Dagome iudex</i> ocenia rolę chrztu i organizacji kościelnej w umacnianiu władztwa pierwszych Piastów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wyniki badań archeologicznych, które powiększają naszą wiedzę o początkach państwa polskiego.

<p>31. Kryzys i odbudowa monarchii wczesnopiastowskiej</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie granice państwa piastowskiego ok. roku 1138 • wymienia przyczyny kryzysu monarchii piastowskiej • przedstawia ekspansję Bolesława Krzywoustego • przedstawia zasady testamentu Bolesława Krzywoustego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces odbudowy państwa polskiego przez Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego • charakteryzuje stosunki Bolesława Krzywoustego z bratem Zbigniewem • wyjaśnia przyczyny kryzysu monarchii wczesnopiastowskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje panowanie Władysława Hermana • przedstawia stosunki Bolesława Śmiałego, Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego z Niemcami, wyjaśniając, co wpływało na zmiany we wzajemnych relacjach • wyjaśnia, dlaczego Bolesław Krzywousty podzielił Polskę na dzielnice. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia rolę koronacji • przedstawia konsekwencje i kontrowersje związane ze sporem Bolesława Śmiałego z biskupem Stanisławem • przedstawia konflikt Władysława Hermana z synami • ocenia, które działania Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego były ważne z punktu widzenia niezależności państwa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czy zasady testamentu Bolesława Krzywoustego były wyjątkiem czy regułą w Europie Środkowo-Wschodniej • wyjaśnia, co pozwalało Bolesławowi Krzywoustemu na takie sformułowanie postanowień sukcesyjnych.
<p>32. Państwo polskie w dobie rozbitcia dzielnicowego</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie poszczególne dzielnice i wymienia ich pierwszych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zagrożenia zewnętrzne państwa polskiego w okresie rozbitcia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia walki synów Bolesława Krzywoustego o władzę zwierzchnią 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia walki książąt piastowskich o Kraków • przedstawia ekspansję 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stosunki książąt mazowieckich i kujawskich z Litwinami, Prusami i

AUTORZY: Agnieszka Żuberek

	<ul style="list-style-type: none"> władców • pokazuje na mapie straty terytorialne Polski w okresie rozbitcia dzielnicowego. 	<ul style="list-style-type: none"> dzielnicowego • wymienia czynniki sprzyjające jednoczeniu ziem polskich w XIII w. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia ekspansję zakonu krzyżackiego w XIII w. 	<ul style="list-style-type: none"> Mongołów • wyjaśnia, co i dlaczego sprzyjało jednoczeniu ziem polskich w XIII w. 	<ul style="list-style-type: none"> Jaćwingami • wyjaśnia ich wpływ na stosunki polsko-krzyżackie.
33. Przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich w XII–XIII w.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne postanowienia aktów lokacyjnych • wymienia przykładowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia organizację władz we wsiach i miastach lokowanych na prawie niemieckim • charakteryzuje układ przestrzenny miasta lokowanego na prawie niemieckim • przedstawia podział społeczeństwa na stany. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny kolonizacji na prawie niemieckim • wyjaśnia różnice między kolonizacją niemiecką a kolonizacją na prawie niemieckim • przedstawia rolę cechów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny kształtowania się stanów • przedstawia rozwój gospodarczy ziem polskich i wskazuje, jaką rolę odgrywały w nim lokacje • posługuje się poprawnie terminami wymienionymi w celach lekcji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje sytuację ludności żydowskiej w Polsce XIII– XIV w.
VII. Polska w XIV–XV wieku					
34. Zjednoczenie Polski	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie ziemie, które mieli pod swoim panowaniem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie za panowania Władysława 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania Wacława II w procesie jednoczenia ziem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny problemów, z jakimi stykał się Władysław 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką władzę na Śląsku mieli królowie czescy • pokazuje obszar

	<p>Przemysł II i Władysław Łokietek w 1320 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia skutki konfliktu polsko-krzyżackiego za panowania Władysława Łokietka. 	<p>Łokietka</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia działania Władysława Łokietka w celu zjednoczenia ziem polskich. 	<p>polskich</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia pierwsze próby jednoczenia ziem polskich w II poł. XIII w. 	<p>Łokietek, jednocząc ziemie polskie</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia rolę koronacji w procesie jednoczenia ziem polskich. 	<p>Śląska, nad którym królowie czescy sprawowali zwierzchnictwo.</p>
<p>35. Polska pod rządami Kazimierza Wielkiego i Andegawenów</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie granice monarchii Kazimierza Wielkiego w roku 1370 wymienia skutki konfliktu polsko-krzyżackiego za panowania Kazimierza Wielkiego wymienia działania gospodarcze Kazimierza Wielkiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie za panowania Kazimierza Wielkiego charakteryzuje politykę wewnętrzną Kazimierza Wielkiego w dziedzinie administracji i prawa wymienia postanowienia przywileju koszyckiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje stosunki polsko-czeskie za panowania Kazimierza Wielkiego przedstawia okoliczności objęcia władzy przez Ludwika Węgierskiego wyjaśnia, jakie korzyści odniosła Polska z ekspansji na Ruś Halicką. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia, co było największym osiągnięciem i największą porażką Kazimierza Wielkiego charakteryzuje rządy Andegawenów w Polsce wyjaśnia, dlaczego monarchię Kazimierza Wielkiego nazywamy monarchią stanową poprawnie posługuje się terminem: Korona 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Ludwik Węgierski na Węgrzech uzyskał przydomek Wielki, a w Polsce jego panowanie jest oceniane źle.

				Królestwa Polskiego.	
36. Pierwsi Jagiellonowie na polskim tronie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny unii w Krewie wymienia postanowienia unii w Krewie wymienia postanowienia I pokoju toruńskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia skutki unii w Krewie przedstawia przyczyny i przebieg wielkiej wojny z zakonem krzyżackim wymienia postanowienia przywileju jedlneńsko-krakowskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie za panowania Władysława Jagiełły wymienia postanowienia unii w Horodle wyjaśnia, czy unia w Horodle była w pełni unią personalną przedstawia rolę Pawła Włodkowica w sporze z Krzyżakami. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia przywileju czerwińskiego wyjaśnia przyczyny wydawania przywilejów szlacheckich przez Władysława Jagiełłę przedstawia okoliczności powołania na tron Kazimierza Jagiellończyka. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia innych kandydatów do ręki Jadwigi i wymienia powody, z powodu których zostali odrzuceni przez możnych polskich.

37. Polska w późnym średniowieczu	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar Prus Królewskich i Prus Zakonnych • wymienia postanowienia II pokoju toruńskiego • wymienia postanowienia przywileju cerekwicko-nieszawskiego i konstytucji <i>Nihil novi</i>. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny i przebieg wojny trzynastoletniej • przedstawia postanowienia przywilejów, które prowadziły do wzrostu znaczenia politycznego szlachty • przedstawia strukturę sejmu walnego. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje politykę zagraniczną Kazimierza Jagiellończyka • przedstawia postanowienia przywilejów, które prowadziły do wzrostu znaczenia gospodarczego szlachty • charakteryzuje instytucję sejmu walnego i jego rolę. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego ustrój, który powstał w Polsce, określamy mianem demokracji szlacheckiej • ocenia, czy politykę zagraniczną Kazimierza Jagiellończyka można określić mianem polityki dynastycznej. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Elżbieta Rakusanka jest nazywana matką królów • przedstawia rolę jaką odegrali za panowania pierwszych Jagiellonów: biskup Zbigniew Oleśnicki, Filip Kallimach, Jan Długosz.
VIII. Kultura średniowiecza					
38. Kultura umysłowa wieków średnich	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy kultury rycerskiej • wymienia przykładowe dzieła literatury średniowiecznej • wymienia gatunki literackie średniowiecza. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy kultury średniowiecza • przedstawia rolę uniwersytetów • charakteryzuje nurt filozofii średniowiecznej – scholastykę. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę św. Tomasza z Akwinu w kulturze średniowiecza • wyjaśnia wpływ klasztorów na rozwój kultury średniowiecznej • wyjaśnia wpływ dworów na rozwój kultury średniowiecznej. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia organizację uniwersytetów • wyjaśnia rolę pisma w kulturze średniowiecza • ocenia zasięg społeczny oddziaływania średniowiecznej literatury. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje literaturę średniowiecza tworzoną w językach narodowych związaną z kulturą dworską i plebejską.
39. Sztuka i	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

<p>architektura średniowiecza</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe zabytki romańskie wymienia przykładowe zabytki gotyckie. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe cechy stylu romańskiego w architekturze wymienia przykładowe cechy stylu gotyckiego w architekturze. 	<ul style="list-style-type: none"> w budowłach romańskich i gotyckich potrafi wskazać cechy stylu przedstawia zasięg terytorialny i czas trwania stylu romańskiego i gotyckiego. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rzeźbę i malarstwo romańskie charakteryzuje rzeźbę i malarstwo gotyckie porównuje styl romański i gotycki, wskazując różnice między nimi. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia epokę, w której nawiązywano do stylu romańskiego i gotyckiego w architekturze charakteryzuje styl neoromański i neogotycki na przykładach.
<p>40. Kultura średniowiecznej Polski</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy średniowiecznej kultury polskiej wymienia przykładowe zabytki sztuki i piśmiennictwa średniowiecznego z Polski wymienia najstarsze kroniki polskie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje podobieństwa między średniowieczną kulturą polską a europejską wymienia zabytki piśmiennictwa w języku polskim zna postaci Janka z Czarnkowa i Jana Długosza. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój nauki polskiej w średniowieczu i wyjaśnia rolę Akademii Krakowskiej w tym procesie przedstawia rolę klasztorów i zgromadzeń zakonnych w rozwoju kultury średniowiecznej w Polsce wskazuje związki kultury polskiego średniowiecza z 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między kulturą polskiego średniowiecza a kulturą europejską zwraca uwagę na wyjątkowość niektórych zabytków sztuki średniowiecza w Polsce i wyjaśnia, na czym ona polega. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego mówimy o Akademii Krakowskiej i Uniwersytecie Jagiellońskim przedstawia dorobek uczonych polskich wymienionych w rozdziale.

			kulturą europejską.		
--	--	--	---------------------	--	--